

**COM INCORPORAR LA SOSTENIBILITAT
ALS PROJECTES SUBVENCIONATS**

GUIA D'APLICACIÓ PER A ENTITATS DEL CRITERI BENEFICIS AMBIENTALS I SOCIALS

**CONVOCATÒRIA
GENERAL DE SUBVENCIONS
DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA**

DISTRICTE I CIUTAT 2020

**Ajuntament de
Barcelona**

La situació d'emergència climàtica i les desigualtats socials que estem vivint ens evoquen a passar a l'acció d'una manera més contundent i immediata, treballant la sostenibilitat ambiental i social de manera transversal i integral.

Per això, i no només, t'expliquem en aquesta guia com poder **incorporar, potenciar i visibilitzar accions d'ambientalització i de compra i contractació sostenible que fan dels projectes que porteu a terme una aposta per fer de Barcelona una ciutat més habitable i sostenible.**

Documentació de la convocatòria de subvencions

<https://ajuntament.barcelona.cat/ca/informacio-administrativa/subvencions>.

Què hi trobareu?

1. La sostenibilitat, element fonamental
2. Com incorporar-la als projectes? Exemples
3. Beneficis Socials i Ambientals a la convocatòria
4. Com indicar-ho al formulari de sol·licitud de les subvencions?
5. Accions i recursos pràctics
6. Altres referències en relació a la sostenibilitat social i ambiental
7. Per a més informació

1. La sostenibilitat, element fonamental

A les bases de la convocatòria general de subvencions s'hi contemplen, des del 2019, els **Beneficis ambientals (ambientalització d'esdeveniments, economia circular, etc.) i socials (contractació sostenible, etc.) del projecte**. Aquesta novetat, suma coherència amb la necessària aposta per a incorporar la sostenibilitat de manera explícita i transversal a les polítiques públiques i els projectes que, amb ella, es dona suport.

Com a entitats, ben properes a la ciutadania, teniu un paper exemplificador i pedagògic a través dels projectes que desenvolupeu, però cal posar també molt d'èmfasi en el com i amb qui es duen a terme.

Si bé moltes entitats ja integreu aquesta mirada, cal que la sostenibilitat s'incorpori de manera conscient i es facin visibles i es difonguin les accions que es realitzen per posar-les en valor.

La incorporació de mesures sostenibles comporten uns beneficis, tant a nivell ambiental com social, com són la reducció de residus, la minimització de la contaminació, la integració de col·lectius vulnerables o l'afavoriment de l'economia local. A més, la legislació està canviant i, cada cop més, obligarà a tothom a adoptar nous hàbits de consum.

2.

Com incorporar-la als projectes? Exemples

Es proposa seleccionar accions d'impacte, des de les més senzilles a les més complexes.

1. Què es pot fer?

Identificar mesures que es poden incorporar, adaptar-les al projecte i comunicar-les.

2. Especificar-ho al formulari

Especificar al formulari les mesures previstes a adoptar

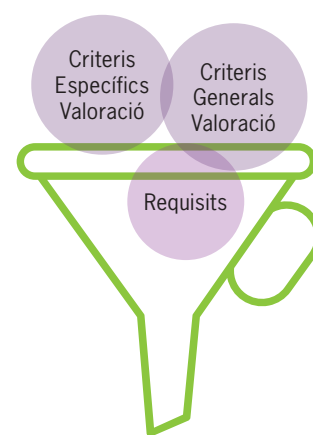
Llistem diversos exemples d'accions com a referència i inspiració (al final del document trobareu recursos pràctics per a l'aplicació de cada una d'elles):

- A.** Utilització de gots i vaixel·la reutilitzable
- B.** Difusió en mitjans digital i ús de paper reciclat i/o amb certificació
- C.** Compra de materials i contractació de serveis a entitats d'inserció social o de l'economia social i solidària
- D.** Compra de productes de proximitat, ecològics o de comerç just a granel i sense envasos superflus
- E.** Utilització i/o promoció del transport públic i de la bicicleta
- F.** Compra de productes de segona mà o utilització de materials reutilitzats
- G.** Adquisició de material fungible sostenible
- H.** Donació d'excedents alimentaris o altres materials a altres entitats
- I.** Ús de productes de neteja amb baix impacte ambiental
- J.** Lloguer o ús compartit de material en comptes d'adquirir-lo de nou
- K.** Consum de begudes en sortidors o envasos retornables i d'aigua filtrada sense envasar
- L.** Accions de visibilització

3.

Beneficis Socials i Ambientals a la convocatòria

La sostenibilitat social i ambiental es menciona explícitament en els criteris generals de valoració (de Ciutat i de Districte), en criteris específics de valoració d'alguns àmbits i programes i també, com a requisit.

Projectes més sostenibles ambiental i socialment

3.1 Criteris Generals de Valoració

CIUTAT – Fins a un màxim de 4 punts

C. Impacte: 0,5 punts

1. Rellevància del projecte (impacte esperat entre el col·lectiu destinatari)
2. Augmentar la capacitat de les persones o dels col·lectius implicats
3. Millorar la sensibilització de la població en general respecte a l'objecte del projecte
4. Grau de millora de l'accés a la informació del projecte (es valorarà l'ús de noves tecnologies)
5. **Beneficis ambientals (ambientalització d'esdeveniments, economia circular, etc.) i socials (contractació sostenible, etc.) del projecte**

DISTRICTE – Fins a un màxim de 6 punts

C. Impacte: 1 punt

1. Rellevància del projecte (impacte esperat)
2. Augmentar la capacitat de les persones o dels col·lectius implicats
3. Millorar la sensibilització de la població en general en l'objecte del projecte
4. Grau de millora de l'accés a la informació del projecte (es valorarà l'ús de noves tecnologies)
5. **Beneficis ambientals (ambientalització d'esdeveniments, economia circular, etc.) i socials (contractació sostenible, etc.) del projecte**

3.2. Criteris Específics de Valoració dins dels àmbits

Trobareu criteris de valoració específics que contemplen la necessitat que els projectes incorporin mesures que aporten beneficis socials i ambientals en àmbits com els de Cultura, Esports, Consum i Ecologia Urbana.

Aquests proposen, entre d'altres, el seguiment de codis de bones pràctiques en la contractació i la gestió, el treball amb col·lectius vulnerables i amb risc d'exclusió i la incorporació de criteris ambientals i de compra i contractació sostenible. També s'especifica l'adopció de mesures preventives basades en les bones pràctiques de gestió ambiental, la incorporació de mesures en favor del medi ambient i la sostenibilitat, la incorporació de criteris d'ambientalització en activitats i esdeveniments vinculats al projecte o l'impacte del projecte en la millora de la capacitat de les persones destinatàries per a realitzar un consum més informat.

3.3. Requisits

En els àmbits d'Ecologia i Consum la implantació de mesures de sostenibilitat ambiental i social als projectes s'estableixen com a requisits. Es demana que es realitzi un pla de sostenibilitat o requerint que els projectes fomentin el consum responsable, incorporin criteris d'ambientalització i de compra i contractació sostenible o que els seus destinataris siguin col·lectius amb necessitats específiques i/o en situació de vulnerabilitat.

4. Com indicar-ho al formulari de sol·licitud de les subvencions?

Per la valoració dels beneficis ambientals i socials del projecte les entitats haureu **d'especificar les mesures ambientals i de contractació i compra sostenible que teniu previst adoptar pel desenvolupament del projecte.**

Cal especificar-ho a:

Document Bàsic 2 (Descripció Bàsica del Projecte)

Apartat B (SOBRE EL PROJECTE PRESENTAT A SUBVENCIÓ)

Punt 7: Beneficis Ambientals i Socials del Projecte

Breu Descripció de les mesures de sostenibilitat socials i ambientals, i de contractació i compra sostenible que s'adoptaran pel desenvolupament del projecte.

(accions concretes d'ambientalització d'esdeveniments, de prevenció de residus i economia circular, d'inclusió social i contractació de serveis locals i a empreses d'economia cooperativa, social i solidària, etc. Per més informació, veure guia de suport per a la inclusió d'aquest criteri).

7. BENEFICIS AMBIENTALS I SOCIALS DEL PROJECTE

Breu descripció de les mesures de sostenibilitat socials i ambientals, i de contractació i compra sostenible que s'adoptaran pel desenvolupament del projecte.
(accions concretes d'ambientalització d'esdeveniments, de prevenció de residus i economia circular, d'inclusió social i contractació de serveis locals i a empreses d'economia cooperativa, social i solidària, etc. Per més informació, veure guia de suport per a la inclusió d'aquest criteri).

A la sol·licitud s'haurà de **concretar i detallar si en el desenvolupament del projecte es realitzaran pràctiques de consum responsable** que comporten un benefici ambiental i social. No és imprescindible, en el moment de la sol·licitud, calcular l'impacte numèric dels beneficis ambientals i socials de les mesures, però sí **detallar-ne les accions que es tenen previst adoptar.**

5.

Accions i recursos pràctics

A continuació s'exposen alguns exemples de mesures sostenibles per a passar a l'acció.

A. UTILITZACIÓ DE GOTS I VAIXELLA REUTILITZABLE EN ELS ESDEVENIMENTS

Descripció

Utilització de gots i/o vaixela resistent i reutilitzable en els esdeveniments.

L'entitat pot optar per adquirir els gots i altres elements reutilitzables, i d'aquesta manera també es poden utilitzar en altres activitats (es pot disposar de gots personalitzats amb la imatge i el missatge que vulgui i s'ha d'encarregar de la neteja i emmagatzematge del material) o externalitzar el servei i demanar-ho puntualment quan es necessiti (demanant o contractant el servei a entitats o empreses externes).

Recursos per a la seva aplicació

Servei gratuït per les entitats de cessió de vaixela reutilitzable de l'Ajuntament de Barcelona

Servei gratuït per les entitats de cessió de gots reutilitzables de l'Ajuntament de Barcelona

Beneficis socials i ambientals

Amb la utilització de gots i vaixela reutilitzables es redueixen els residus generats als esdeveniments, a la vegada que es fomenta la generació de llocs de treball locals i les empreses i entitats d'economia cooperativa, social i solidària, que són les que actualment ofereixen aquests serveis.

B. REALITZACIÓ DE LA DIFUSIÓ NOMÉS EN MITJANS DIGITALS, I SI ES FA EN PAPER, UTILITZACIÓ DE PAPER RECICLAT I/O AMB CERTIFICACIÓ

Descripció

La realització de les accions de difusió a través de mitjans digitals (web, mail, xarxes socials, etc.). En el cas de fer difusió impresa, utilització de paper reciclat, i/o provinent d'explotacions forestals sostenibles i lliure de blanquejants tòxics, i inclusió en els materials editats del càlcul de la petjada ecològica.

Recursos per a la seva aplicació

Existeixen unes ecoetiquetes que ajuden a conèixer l'origen i el procés de fabricació del paper (reciclat, explotació sostenible, lliure de clor, etc.)

Beneficis socials i ambientals

L'ús de paper reciclat o amb alguna certificació comporta beneficis ambientals lligats principalment a la fase de fabricació del paper, si es compara amb el paper elaborat a partir de pasta verge. Per una banda, suposa un estalvi important de consum d'aigua i energia, i per altra banda, una reducció de la contaminació atmosfèrica i de l'aigua, a més dels problemes lligats a la desforestació (escalfament global, pèrdua de biodiversitat, erosió del sòl...).

En el cas de prioritzar la difusió digital els beneficis són encara majors ja que es contribueix a la reducció de la generació de residus i es fa un menor ús de recursos naturals. Cal tenir present que passat l'esdeveniment, molts dels materials de comunicació elaborats deixen de ser útils.

C. COMPRA DE MATERIALS I CONTRACTACIÓ DE SERVEIS A ENTITATS D'INSERCIÓ SOCIAL O DE L'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

Descripció

Contractació de serveis que es realitzaran externament (càterin, disseny, missatgeria, neteja, impremta, etc.) i/o compra de materials necessaris per al projecte a entitats locals d'inserció social o d'economia cooperativa, social i solidària.

Recursos per a la seva aplicació

Directorí en línia d'empreses d'economia social

En el marc del servei d'Assessorament pel compliment de clàusules socials (inserció de col·lectius i subcontractació de vulnerabilitat i subcontractació amb empreses d'economia social) i per la implementació de la reserva social, hi ha a disposició un directorí en línia que ofereix informació sobre empreses d'economia social segons la seva fórmula jurídica i sector d'activitat. (Més info a www.barcelonactiva.cat/ess)

- Empreses d'Inserció de Catalunya (informació al Registre d'Empreses d'Inserció de la Generalitat de Catalunya)
- Centres Especials de Treball (més informació al Registre de la Generalitat de Catalunya)
- Organitzacions del Tercer Sector (més info a Taula del Tercer Sector)
- Mapa Pam a Pam d'Economia Solidària
- Catàleg d'organitzacions del Mercat Social
- Coordinadora Catalana de Fundacions

Beneficis socials i ambientals

Aquestes organitzacions treballen per construir una societat més inclusiva i amb major qualitat de vida per a totes les persones i del medi ambient. Entre els valors que comparteixen destaquen: la justícia social, l'equitat, la solidaritat, la sostenibilitat, la participació, la inclusió i el compromís amb la comunitat, entre d'altres.

D. COMPRA DE PRODUCTES DE PROXIMITAT, ECOLÒGICS O DE COMERÇ JUST A GRANEL I SENSE ENVASOS SUPERFLUS

Descripció

Ecollir productes de proximitat, amb certificació ecològica o de comerç just en les compres que realitzem per desenvolupar el projecte, per exemple en els productes alimentaris.

També quan s'han de realitzar compres evitar els envasos innecessaris i optar per la compra a granel i en gran format.

Recursos per a la seva aplicació

- Algunes etiquetes ajuden a saber l'origen i la certificació dels productes.

- Al Mapa Barcelona + Sostenible es pot fer cerca per barris d'establiments de venda a granel i de productes de comerç just, ecològics i/o de proximitat.

Beneficis socials i ambientals

El consum de productes de proximitat afavoreix l'economia local permetent la consolidació i creació de llocs de treball, i redueix l'impacte ambiental ja que estalvia l'emissió de milions de tones de CO2 a l'atmosfera pel seu transport.

El comerç just és un sistema comercial alternatiu al tradicional, caracteritzat per ser just i solidari per a totes les parts que intervenen un intercanvi de productes en el mercat. Té en compte valors ètics i mediambientals i permet assolir als països del Sud el seu desenvolupament social i econòmic.

Així mateix els productes ecològics són elaborats a partir d'ingredients naturals, respectant els sistemes i cicles naturals i el medi ambient.

Finalment, la compra a granel i de productes en grans formats permeten evitar o reduir la generació de residus d'envasos i per tant, comporten un seguit de beneficis lligats a l'estalvi de matèries primes i menor contaminació tant en la seva fabricació, comercialització i tractament o disposició.

E. UTILITZACIÓ I/O PROMOCIÓ DEL TRANSPORT PÚBLIC I DE LA BICICLETA

Descripció

Utilització del transport públic, la bicicleta o altres mitjans de transport sostenibles en els desplaçaments que s'hagin de realitzar pel desenvolupament del projecte i promocionar en la difusió l'accés en transport públic i/o bicicleta a les activitats que es convoquin.

Recursos per a la seva aplicació

- Informar als materials divulgatius i de convocatòria les opcions de mobilitat sostenible per desplaçar-se al lloc establert.
- Servei de bicig
- Servei de l'Àrea Metropolitana de Barcelona per saber com arribar a un lloc en transport públic

Beneficis socials i ambientals

La mobilitat sostenible minimitza els efectes de la contaminació i del soroll sobre la salut de les persones i els impactes sobre el clima de les emissions amb efecte d'hivernacle.

A més facilita, d'una banda, l'accés universal de totes les persones al transport (transport públic col·lectiu, a peu o bicicleta) i, d'una altra, actua per reduir el risc d'exclusió laboral per la falta de vehicle de motor privat o de permís de conduir.

F. COMPRA DE PRODUCTES DE SEGONA MÀ O UTILITZACIÓ DE MATERIALS REUTILITZATS

Descripció

Ús de productes i materials que la pròpia entitat disposa o pot aconseguir a través dels seus associats o col·laboradors, per exemple, per fer tallers, decoració, fires, etc., així com compra de productes de segona mà, per evitar l'adquisició de productes i material nou.

Recursos per a la seva aplicació

- Al Mapa Barcelona + Sostenible es pot fer cerca per barris de botigues que venen productes de segona mà.
- Millor que Nou!, programa que ofereix diferents possibilitats per allargar la vida útil dels objectes i generar menys brossa.

Beneficis socials i ambientals

Optar per la reutilització de materials i adquirir productes de segona mà, permet augmentar significativament la vida dels objectes, reduint els impactes derivats de la seva fabricació i gestió. Moltes entitats que es dediquen a la reutilització i preparació per a la reutilització de béns són entitats d'inserció social i laboral. D'altra banda, aquestes pràctiques poden oferir grans estalvis econòmics al reduir considerablement la necessitat de compra.

G. ADQUISICIÓ DE MATERIAL FUNGIBLE SOSTENIBLE

Descripció

Adquisició de material fungible sostenible (carpetes de paper reciclat, bolígrafs de carcassa biodegradable o de plàstic reciclat, marcadors sense dissolvents, pintures ecològiques, tòners i cartutxos recarregats,...), i evitant l'excés d'embolcalls (a granel, en formats grans sense blísters ni embolcalls, etc.).

Recursos per a la seva aplicació

- Informació d'alternatives sostenibles del material d'oficina
- Pictogrames que indiquen la perillositat de certs productes i que s'haurien d'evitar

Beneficis socials i ambientals

Amb la compra de material fungible sostenible evitem l'ús de productes que poden contenir substàncies que produeixen efectes tòxics sobre els organismes vius i la salut de les persones.

A més, si es compren a granel, en gran format i/o concentrats reduïm la generació de residus.

H. DONACIÓ D'EXCEDENTS ALIMENTARIS O ALTRES MATERIALS A ALTRES ENTITATS

Descripció

No sempre és possible preveure l'ús exacte de materials i aliments a les activitats, i per tant, es poden generar excedents tot i les mesures preventives oportunes. En aquests casos, la donació d'aquests a altres entitats i col·lectius pot garantir-ne el seu reaprofitament.

Recursos per a la seva aplicació

- Espai de materials en donació de Barcelona + Sostenible
- Projecte Pont Solidari
- Projecte Pont Alimentari
- Nevera Solidària

Beneficis socials i ambientals

Allargar la vida útil dels objectes i donar-los quan no es necessiten fomenta la reducció de residus, explotar menys els recursos del planeta i fomenta l'economia col·laborativa i el teixit social. En el cas de l'alimentació, combatre el malbaratament alimentari és clau per tal de generar un sistema alimentari més sa, just i sostenible.

I. ÚS DE PRODUCTES DE NETEJA AMB BAIX IMPACTE AMBIENTAL

Descripció

Ús de productes de neteja amb baix impacte ambiental, com poden ser els productes amb certificació ecològica o productes naturals (vinagre, llimona, bicarbonat,...). Per reduir l'impacte derivat dels envasos prioritzar els productes de neteja a granel, en gran format i/o concentrats.

Recursos per a la seva aplicació

- Informació sobre la venda de detergents ecològics i a granel
- Pictogrames que indiquen la perillositat de certs productes i que s'haurien d'evitar

Beneficis socials i ambientals

Els productes ecològics són elaborats a partir d'ingredients naturals, respectant els sistemes i cicles naturals i el medi ambient, i s'evita els efectes de la contaminació de l'aigua i sobre la salut d'éssers vius que provoquen els productes agressius.

A més, si es compren a granel, en gran format i/o concentrats reduïm la generació de residus.

J. LLOGUER O ÚS COMPARTIT DE MATERIAL EN COMPTES D'ADQUIRIR-LO DE NOU

Descripció

Abans de pressupostar la compra d'un nou material o equip que s'utilitzarà ocasionalment, com poden ser carpes, disfresses, megafonia, etc., indagar si existeix l'alternativa de llogar-ho, demanar-ho en préstec o intercanviar-ho per una altra cosa.

Recursos per a la seva aplicació

- Espai de materials en donació de Barcelona + Sostenible
- Intercanvis.net
- Banc de recursos de Ciutat Vella

Beneficis socials i ambientals

Amb la cerca d'alternatives a la compra d'objectes nous s'aprofiten els recursos, allargant-los la vida útil, es fomenta la reducció de residus i es genera economia col·laborativa.

K. CONSUM DE BEGUES EN SORTIDORS O ENVASOS RETORNABLES I D'AIGUA FILTRADA SENSE ENVASAR

Descripció

Evitar els envasos d'un sol ús emprats per a les begudes prioritzant el consum d'aigua de l'aixeta (filtrada en cas de voler-ne millorar el gust). Instal·lació de fonts o, en cas de necessitar envasos de begudes, que aquests siguin retornables.

Recursos per a la seva aplicació

Repte Beure sense plàstic

Beneficis socials i ambientals

Evitant envasos d'un sol ús per a begudes, s'evita generar residus innecessaris. En el cas dels envasos retornables es redueix l'extracció de recursos i s'allarga la vida útil dels mateixos.

L. ACCIONS DE VISIBILITZACIÓ

Descripció

Donar a conèixer les mesures ambientals i socials adoptades per a informar les persones participants, usuàries o seguidores fomentant la sensibilització.

Recursos per a la seva aplicació

Casos d'èxit Beure sense plàstic, Calculadora contaminants.

Beneficis socials i ambientals

Augment de persones conscienciades amb la necessitat de prendre mesures socials i ambientals existents i inspiració per a d'altres iniciatives.

6.

Altres referències en relació a la sostenibilitat social i ambiental

La sostenibilitat a les subvencions és una acció de les moltes que ja s'estan impulsant des de l'Ajuntament de Barcelona, i està alineada especialment amb els següents plans i estratègies municipals:

- › Estratègia d'Impuls del Consum Responsable 2016-2019
- › Estratègia d'Impuls de la Política Alimentària 2016-2019
- › Pla d'Impuls de l'Economia Social i Solidària 2016-2019
- › Guia de contractació pública social
- › Guia de contractació pública ambiental
- › Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022
- › L'Estratègia de Residu Zero de Barcelona
- › Pla Clima 2018-2030

Fora de l'àmbit municipal també s'aposta per la sostenibilitat, tant ambiental com social, com una responsabilitat col·lectiva i cada vegada més administracions hi estan adoptant mesures. Les Illes Balears han aprovat una llei amb mesures molt estrictes per a prohibir plàstics d'un sol ús (com plats, gots coberts i palletes), entre molts d'altres, i s'haurà d'optar per la biodegradabilitat o la reutilització (càpsules de cafè, maquinetes d'afaitar, tòners de tinta, encenedors, etc.). A Catalunya, la Generalitat ha obert a consulta pública prèvia l'elaboració de l'avantprojecte de llei de prevenció i gestió dels residus i d'ús eficient dels recursos que també contemplarà aquests aspectes. En l'àmbit català, també s'està treballant per a una nova llei de foment de l'Economia Social i Solidària. Per altra banda, el Parlament Europeu va votar (Octubre de 2018) a favor de prohibir alguns productes de plàstic d'un sol ús, com gots, vaixel·la, coberts, palletes o bosses de plàstic lleugeres.

7. Per a més informació

Serveis de consulta i assessorament

Espai Consum Responsable

barcelona.cat/consumresponsable – espaiconsumresponsable@bcn.cat

Ronda Sant Pau, 43 baixos - 08015 Barcelona

Secretaria Barcelona + Sostenible

www.barcelona.cat/bcnsostenible – bcnsostenible@bcn.cat – Tel. 93 256 25 93

La Fàbrica del Sol – Passeig de Salvat Papasseit, 1 - 08003 Barcelona

InnoBA Centre per a la Innovació Socioeconòmica de Barcelona

innovaciosocioeconomica@barcelonactiva.cat

Can Jaumandreu. Perú, 52 - 08018 Barcelona

Guies d'utilitat

Instruccions tècniques per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat

Ajuntament de Barcelona

Fem pinya contra el canvi climàtic. Guia pràctica per equipaments culturals

Barcelona + Sostenible

Som part del canvi. Guia pràctica de consum conscient i economia solidària per a associacions.

Grup Ecos, Opcions, Servei Civil Internacional

Reciclem-nos. Guia d'autodiagnosi ambiental.

Consell de la Joventut de Barcelona

Guia VLC de consumo responsable

Setem

Oficina Verda per a empreses del sector d'oficines i despatxos

Guies d'educació ambiental núm. 25. Ajuntament de Barcelona

Guia per a l'ambientalització de jornades

Diputació de Barcelona

Les festes més sostenibles. Guia per a l'ambientalització d'esdeveniments.

Ajuntament de Barcelona

